

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 150 lir (za inozemstvo 200 lir), polletno 75 lir, mesečno 15 lir. Plača in toži se v Ljubljani

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ulica 27. Tel. 33-03. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953

Izšla vsako sredo

Ljubljana, sredo 10. januarja 1945

Preis - Cena L 2'—

Inventar tekstilnega blaga

Pokrajinski gospodarski svet objavlja naslednje:

V smislu izvršilnih določb št. 3 šefa pokrajinske uprave v Ljubljani, ki so izšle v »Službenem listu« št. 98 z dne 27. decembra 1944, morejo vsa podjetja, industrijska, obrtniška, trgovinska na debelo in na drobno, trgovinska zastopstva z zalogo blaga, uvozniki in izvozniki, ki prodajajo tekstilno in manufakturno blago, čevlje in druge oblačilne predmete, sestaviti inventar blaga, ki je njih lastnina ali lastnina tretjih oseb, a je na zalogi v njihovih skladiščih, prodajalnah ali drugih prostorih in sicer po stanju 31. decembra 1944.

Inventurne operacije se morejo izvršiti v roku od 1. januarja do najkasneje 10. januarja 1945. V tej dobi naj imajo sicer podjetja odprte svoje lokale ob navadnih urah, morajo pa ustaviti vsako prodajo ali drugačen odstop zgoraj navedenega blaga.

Inventar je sestaviti v dveh izvodih na tiskovinah, ki jih je založilo Združenje trgovcev v Ljubljani in ki se tam dobe.

Inventar je izpolniti po dosedaj veljavnih določilih glede na število metrov ali kosov in število točk. Upoštevati se mora le izprememba glede razporeditve metrskega blaga I. kategorije, in sicer kot blago:

- iz umetne svile,
- iz bombaža ali lesne volne in
- iz volne in volnene mešanice.

Takisto tudi razporeditev pletenin in nogavic za moške, ženske in mladoletne.

Inventar se mora predložiti najkasneje do srede 10. januarja 1945 med uradnimi urami Pokrajinskemu gospodarskemu svetu v dveh izvodih, od katerega prejme izročitelj en izvod kot potrdilo.

Prodaja čevljev

Šef pokrajinske uprave v Ljubljani je z odlokom z dne 18. decembra 1944 VIII. št. 6182/14 določil kontingent moških, ženskih, deških in otroških čevljev. Te čevlje bodo prodajale v Ljubljani na nabavnice, izdane po 2. XII. 1944 te tvrdke:

deške in otroške čevlje in navadne moške čevlje (Männerstrassenschuhe);

A. Krisper, A. Zibert in M. Trebar;

navadne ženske čevlje (Frauenstrassenschuhe) pa tvrdke:

Jože Kalan, Franja Götzl, Angela Gorše, Bat'a, Peko, Anton Sinkovec, Triumf, Ljudmila Šemrl, Marta Pelan, Viktorija Zmaga, Edvard Šega, Julij Vodnik, A. Krisper, A. Zibert, M. Trebar, B. Mergenthaler.

Moške delovne čevlje bodo prodajale vse trgovine s čevlji v Ljubljani.

Najvišje cene za riž

Na prošnjo Rižarne, družbe z o. z. v Ljubljani je komisar za cene odobril naslednje najvišje cene za riž:

za rižarno, franko skladišče za 1 kg 4.36 lire,

za Prevod za 1 kg 4.42 lire in za trgovca-detajlista za 1 kg 5 lir.

Kakor pri vseh odločbah o najvišjih cenah, velja tudi pri tej odločbi, da mora biti cenik z najvišjimi cenami vidno nabit, kjer se prodaja blago, da je vsako posred-

Nova gospodarska borba

Ko še ni mogoče reči, kdaj bo konec vojne, občutijo v nekaterih deželah »strah pred mirom«. Severno Ameriko skrbi preureditev gospodarstva, v Evropi se pa tudi nevtralne dežele boje — nove gospodarske borbe. Te nezdružene pojave opisuje »Südost-Echo« med drugim takole:

V Združenih državah Severne Amerike se zavedajo, da bodo imeli v prvih povojnih letih okrog 11 milijonov brezposelnih, če se že prej ne najde delo za te velike množice. V civilne svrhe preurejena proizvodnja bo za domača tržišča prevelika in zato si morajo ameriški podjetniki poiskati tuje trge in tuje odjemalce. Na videz to ni težko, ker je povpraševanje po surovinah in izdelkih po vsem svetu vedno večje in ker bo treba tudi popravljati in obnavljati vse, kar je propadlo med vojno, ameriški izvoz pa bo vendar naletel na mnoge ovire. Tako se ameriški gospodarski imperializem po vsem svetu srečuje z britanskim gospodarskim imperializmom in naposled mu bo s svojimi interesi in cilji nasprotoval tudi sovjetski gospodarski imperializem. Anglija bo dežele svojega imperija združila v močnem gospodarskem bloku, Sovjetska unija pa sploh ni hvalen objekt za ameriško zunanjo trgovino, ker njena proizvodnja Ameriki ne more nuditi kaj posebnega.

Za USA izvoznike tudi pogledi na južni del ameriškega kontinenta niso zadovoljivi. Južnoameriške dežele so se v zadnjih letih precej industrializirale in njih gospodarska emancipacija je že toliko, da bodo hotele tudi dobro prodajati svoje pridelke in surovine, kadar bodo kupovale tuje produkcijske presežke. Združene države Severne Amerike kupujejo sicer zdaj med vojno v Južni Ameriki živila in surovine, po vojni pa bi hotele kakor nekdaj tam predvsem dobro prodajati svojo industrijsko proizvodnjo, kar pa ne bo mogoče, ker bodo dežele Južne Amerike svojo zunanjo trgovino uravnale po zahtevi in potrebi koristne blagovne izmenjave.

Po neugodnih izgledeh za ameriško izvozno ofenzivo v drugih delih sveta ni čudno, da je pozornost Združenih držav najbolj posvečena Evropi in predvsem onim evropskim deželah, ki jih zaseda ameriška vojska, in iberijskemu polotoku. Španski in portugalski trg sta že preobložena z ameriškim blagom, ki dela z nižjimi cenami hudo konkurenco švicarskim in švedskim tvrdkam. Švica in Švedska sta kot nevtralni državi računali predvsem s posebno obzirnostjo, a komaj so se odprle zveze s čezmorjem, je že prišlo do hudega razočaranja, ker ima od uvoza ameriških izdelkov v velikih serijah po nižjih cenah njuno izvozna industrija veliko škodo.

Med izvozom Združenih držav Severne Amerike in izvozom evropskih nevtralnih držav je velika

no ali neposredno zvišanje cen kaznivo in da zoper to odločbo ni pritožbe.

Ceno govejega mesa

je določil komisar za cene: Prevodu po 35 lir za 1 kg, cena za konsumente pa je določena na 40 lir za 1 kg.

bistvena razlika. Evropske države izvažajo zaradi tega, da si zagotovijo dobave potrebnih surovin in živil, Združene države pa izvažajo predvsem zato, da vnovčijo presežke svoje proizvodnje, ki je tudi iz socialno-političnih razlogov ne smejo in ne morejo omejiti. Pri evropskih državah sta izvoz in uvoz v tesni zvezi, Združenim državam pa se na to zvezo ni treba ozirati in tudi pri cenah izvoznega blaga jim ni težko popustiti. V zunanji trgovini evropskih držav, ki jim primanjkuje živil in surovin, je uvoz na prvem mestu, pri avtarkičnih Združenih državah Severne Amerike pa je narobe in njih izvoz se bo moral takoj po vojni za vsako ceno močno povečati, da bo vsa preurejena industrija zaposlena in da se tako prepreči huda socialna kriza.

V tem so povodj in — kakor se že vidi — tudi začetki nove gospodarske borbe, ki je naperjena tudi proti nevtralcem. To so že zdaj spoznali tudi švicarski gospodarski krogi, o katerih pač ni mogoče trditi, da bi bili nasprotniki Združenih držav. Predsednik stroj-

no-industrijske družbe v Winterthuru je nedavno izjavil: Vidi se, da zavezniki v deželah, ki jih kontrolirajo, ne marajo priznati nevtralnim državam istih pravic ko svojemu gospodarstvu. Da bi obdržale svoj življenjski standard, morajo tudi Združene države povečati svoj izvoz, pri čemer pa bo ta izvozna ofenziva močno omejevala tudi trgovino švicarske strojne industrije, ker je treba računati z občutno konkurenco nižjih cen.

Gospodarski položaj evropskih nevtralcev se je po anglo-ameriški invaziji in po razširitvi čezmorskega gospodarskega imperializma na Evropo bistveno poslabšal. One dežele, od katerih so evropski nevtralci dobivali za svoje industrijske izdelke živila in surovine, so zdaj založene od USA in jim ni več potrebno, da bi svoj trg in svojo potrošnjo omejili zaradi dobav industrijskih izdelkov. S tem pa je nastala vrzel v preskrbi dosedanjih evropskih gospodarskih partnerjev, ki je morda v današnjih razmerah sploh ne bo mogoče premostiti.

Povoini zračno-prometni načrti

Po vsem svetu se zavedajo, da se bo po vojni promet na velike razdalje precej spremenil ter da bodo prešle v zgodovino tudi nekatere, nedavno še bučno proslavljene pridobitve njegovega razvoja. Razkošni orjaški parniki, ki služijo bolj prestižu kakor pa stvarnim potrebam, bodo zgubili svoj pomen in veljavo, odveč pa bodo tudi hitrostne tekme za »modri trak«, ker bo za najkrajšo pot in najhitrejšo potovanje čez Atlantik dovolj letal na razpolago.

V ospredju je zdaj ureditev mednarodnih prometnih zvez po zraku, vidi se pa, da se tudi pri teh velikih načrtih kakor nekdaj pri urejevanju prometa po morju preveč uveljavljajo vprašanja prestiža ter tekmovalski interesi. »Südost-Echo« opozarja, kako je v znamenju te velike hibe potekla tudi nedavno zračno-prometna konferenca v Chikagu. Zastopanih je bilo okrog 50 držav, tekmuje pa samo dva velika načrta: angleški in ameriški, dočim je večina udeležencev konference nekako skeptično stala ob strani ter izražala svoj namen, da hoče najprej počakati na razvoj dogodkov ter potem ubrati svojo pot.

Konferenca ni mogla imeti uspeha, ker se interesi obeh velikih tekmecev preveč križajo. Združene države Severne Amerike imajo danes pri zračnem prometu to veliko prednost, da tudi zdaj med vojno vzdržujejo veliko zračno omrežje in da predvsem ameriška industrija pri vseh velikih vojaških zahtevah še vedno lahko gradi letala za civilni promet. Tej tehnični prednosti USA pa lahko Anglija nasprotuje s svojimi teritorialnimi oporišči, ki jih ima skoraj po vsem svetu in katerih se Američani pri izvedbi svojih načrtov ne morejo izogibati.

V ameriškem načrtu je zračno omrežje 140.000 milj., ki bi obsegalo skoraj ves svet. V ospredju je serija dvajsetih prog, od katerih so bile navedene kot najvažnejše: 1. Newyork — London — Berlin —

Praga — Dunaj — Istanbul — Kairo, 2. Newyork — Pariz — Švica — Rim — Atene — Kairo — Basra — Kalkuta, 3. Newyork — Stockholm — Moskva — Teheran — Basra, 4. Newyork — Lizbona — Madrid — Rim, 5. Newyork — Natal (Brazilija) — Dakar — Brazzaville — Johannesburg — Kapstadt, 6. San Francisco — Honolulu — Tokio — Šanghaj, 8. Chicago — Alaska — Vladivostok — Šanghaj — Honkong — Kalkuta, 9. Miami — Rio de Janeiro — Buenos Aires. Po tem načrtu bi postal Newyork središče svetovnega zračnega omrežja in dosegljiv bi bil v najkrajšem času od vseh važnih točk sveta.

Za zračni promet v sami Evropi pa so napravile načrt angleške železniške družbe. V tem omrežju bi bilo 19 prog za najboljšo zvezo z Londonom. Med drugim bi vodile nove proge v Lizbono, Pariz, Bruselj, Berlin, Moskvo, Istanbul in Atene. Ker so pa še drugi veliki zračno-prometni načrti, nastane veliko vprašanje, če bo število prog in letal sploh še v pravem razmerju s številom potnikov, ki bi se mogli posluževati novih prometnih zvez in sredstev.

To vprašanje je važno in resno zaradi tega, ker imajo tudi razne manjše države velike načrte svojih nacionalnih zračnih prog. V Švici razpravljajo že več mesecev o ureditvi velikega centralnega letališča, Švedska pa je že začela praktično izvedbo svojega zračno-prometnega načrta. Tako urejujejo progo, ki bo čez Stockholm zvezala Malmö na jugu ter Luleo na skrajnem severu dežele. Pri Stockholmu in Göteborgu bodo nova velika letališča služila tudi tranzitnemu prometu iz Amerike v Moskvo. Švedska zrakoplovna družba Sila je naročila nova letala za 14 milijonov švedskih kron. Danska ima načrt tako gostega povojnega zračnega omrežja, da bo že vsako mesto, ki ima nad 8000 prebivalcev, imelo svoje letališče. Tako nameravajo urediti 35 novih letališč.

Ce upoštevamo, da ima Nemčija že od prej v vsej Evropi največje in najgostejše zračno-prometno omrežje, potem je pač še bolj jasno, da razni novi zračno-prometni načrti niso v skladu s stvarnimi potrebami.

Davčne karte za služinčad

Vsi poslodajalci, ki zaposlujejo hišno služabništvo, služkinje, stalne postrežkinje, se opozarjajo, da si nabavijo do konca meseca januarja predpisano davčno karto za hišno služinčad.

Davčna karta z občinsko takso stane 31 lir. Karte prodaja davčna uprava mesto, Vodnikov trg št. 5/II, soba št. 13.

Poslodavec, ki davčne karte ne nabavi ali je ne nabavi pravočasno, plača kot kazen po 5 kratno vrednost davčne karte.

Važno opozorilo za hišne lastnike

Vsi oni lastniki hiš, ki so imeli iz katerega koli vzroka prazna stanovanja ali lokale na dan 1. januarja 1945, se opozarjajo, da prijavijo v smislu čl. 40. zakona o neposrednih davkih prazno stanje najkasneje do 14. januarja 1945.

Ce ne bo prijave v tem roku, bo izvršen odpis zgradarine zaradi praznega stanja šele od dneva, ko bo davčni urad prejel prijavo.

Prijavo, spisano na taksnem papirju po 6 lir, je oddati pri davčnem uradu.

Lord Keynes je malo dosegel

Poročali smo že, da se je v Washingtonu pogajal lord Keynes z ameriško vlado zaradi omilitve določb zakona o zakupu in posoji. Proti britanskemu pričakovanju so bile najbolj bistvene britanske želje pri pogajanjih odklonjene. Zaradi tega je še nadalje nedopustno, da bi blago, ki ga prejema Anglija po zakonu o posoji in zakupu, predelovali za angleške izvozne predmete. Sodi se, da bodo najvažnejši angleški izvozni predmeti kakor jekleni in bombažni izdelki v kratkem črtani s seznama predmetov, ki se dobavljajo po zakonu o posoji in zakupu. Pri pogajanjih se je upoštevalo, da so mogle USA svoje plačane izvozne količine že povečati nad predvojno stanje. Nasprotno pa se je dogovorilo, da se bodo po koncu evropske vojne dobave Vel. Britaniji po zakonu o posoji in zakupu znižale od 10 na 5 milijard dolarjev letno.

Založbe in izdaje knjig v Švici

V zadnjih letih je izšlo v Švici toliko novih knjig, ko že dolgo ne pred sedanjo vojno. Že leta 1942. so mislili, da je bil dosežen rekord novih publikacij, ko je bilo v vsem izdanih 2875 knjig, naslednje leto pa je bil ta rekord močno prekoračen, kajti novih publikacij je bilo 3358. Največ novih knjig je beletrističnih, po jeziku pa je literatura v nemščini na prvem mestu.

Zaradi tolikega porasta knjižne produkcije je švicarski zvezni svet s posebnim zakonom zavaroval domače založništvo pred tujo gmotno premočjo. Nove založniške koncesije dobijo samo švicarski državljani, družbe, ki vodijo založbe knjig, pa morajo dokazati, da so udeležbe tujega kapitala v dopustni meji.

PRVA DOMAČA TVRDKA
za umno gojenje, zbiranje in
umetno sušenje, selekciranje in
trgovina z zdravilnimi, gozdnimi,
industrijskimi, aromatičnimi zelišči
in drugimi koristnimi rastlinami,
semeni, sadjem in zelenjavo

«ALPA»

GROM JOŽE
L J U B L J A N A

HRANILNI PROIZVODI
droge — čaji — gobe — dišave
suho konzerviranje

Pisarna - skladišče: Vidovdanska št. 18
Telef.: 37-17

Prijava rentnine

Davčni urad za mesto Ljubljana razglasa: V času od 2. do 31. januarja 1945 so dolžne vložiti prijavo za rentnino vse osebe, ki so imele v letu 1944. dohodke od premoženjskih predmetov in imovinskih pravic pod pogojem, da niso ti dohodki zavezani že kakšni drugi davčni vrsti.

Rentnemu davku so zavezani: obresti od dolgov kakršne koli vrste rente, najemnine in zakupnine za razne inventarje, za stavbišča in zemljišča, če dohodek teh presega katastrski čisti dohodek.

Predmet obdačenja so v letu 1944. dejansko doseženi dohodki. Davčne prijave morajo vložiti osebe, ki so imele dohodke, če se pa te nahajajo v inozemstvu, mora vložiti prijavo in plačati davek dolžnik.

Če prijava ne bo vložena do 31. januarja 1945, se bo odmerila 3% kazen, a 10% če se prijava ne bi vložila niti na pismeni poziv.

Utaja obresti, rent, najemnine in zakupnine, se bo kaznovala po čl. 142. zak. o neposr. davkih.

Vlaganje prijav za odmero prispevka za obrambni fond za leto 1945.

Davčni urad za mesto Ljubljana razglasa:

1. Zaradi pravilne odmere obrambnega fonda morajo predložiti davčni upravi v smislu uredbe k § 19 finančnega zakona za leto 1939/40 (Služb. list št. 181/34 iz leta 1939) nekolikovane prijave vsi moški davčni zavezanci, stari nad 30 let, ki imajo davčni predpis na zgradarini, zemljarini, pridobitni in rentnini in to samci, oženjeni in vdovci brez otrok. Onim davčnim zavezancem, katerim so otroci pomrli in so sedaj brez otrok, prijavi ni treba vlagati.

2. Nadalje naj vložijo nekolikovane prijave tudi oni davčni zavezanci, ki so solastniki kake hiše ali obrata ozir. podjetja, torej vsi solastniki hiš, vsi komanditisti in javni družabniki. Vsa imena solastnikov hiše ozir. vse komanditne ali javne družabnike ene tvrdke je treba navesti na eni prijavi, na kateri se morajo natančno izpolniti vsi stolpci. Kdor ne vloži prijave ozir. vloži nepopolno, ne bo mogel pozneje oporekati odmeri.

3. V lastnem interesu naj vložijo 6 liramj kolkovane prijave oni davčni zavezanci, ki imajo 3 ali več živih zakonskih otrok izpod 21 let starosti. Tem se namreč stopnja obrambnega fonda zniža, toda le na podlagi pravilno vložene prijave. V prijavi je navesti imena in rojstne podatke otrok ter mora resničnost podatkov na prijavi potrditi mestna občina.

Prijave se morajo vložiti v času od 1. do 31. januarja 1945. Po tem terminu vložene prijave se pri odmeri obrambnega fonda za leto 1945 ne bodo upoštevale.

Tiskovine za prijave se dobe pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg 5, soba št. 4, I. nadstropje.

Gospodarski uspehi Slovaške

V zvezi z 10 letnim slovaškim načrtom za napredek kmetijstva, ki je bil nedavno sankcioniran od parlamenta, opozarja »Südost-Echo« na naslednje slovaške gospodarske uspehe:

Za napredek slovaškega kmetijstva je potrebno prizadevanje v dveh smereh: dobro je treba obdelati zemljišča, ki so za kmetijstvo še na razpolago, v splošnem pa je treba povečati kmetijsko proizvodnjo, kar se lahko doseže z mehanizacijo in modernizacijo. Od deželne površine 3.8 milijona ha je približno 2.1 milijona ha kmetijskih zemljišč, 1.5 milijona ha pa je na razpolago gozdarstvu. Na enem hektarju kmetijskih zemljišč mora prerediti Slovaška od svojega prebivalstva samo 1.3 prebivalca, Nemčija pa 2.43, pri čemer pa je treba upoštevati, da je na Slovaškem v kmetijstvu 60%, v Nemčiji pa samo 18.5% prebivalstva. To so pač ugodni pogoji za napredek in uspeh slovaškega kmetijstva.

V pravilnem razmerju s kmetijsko proizvodnjo se razvija tudi industrija, uspehi obeh gospodarskih panog pa se vidijo tudi v zunanji trgovini. V petih letih je bilo razširjenih 80 starih, ustanovljenih pa okrog 250 novih industrijskih podjetij. V industriji so investicije dosegle že 2 milijardi Ks.

Zunanje-trgovinski promet je bil l. 1939. nekaj nad 3700 milijonov Ks, l. 1941. že 6677 milijonov, lani pa je presegel že 10 milijard.

Investicije državne uprave in državnih podjetij so l. 1939. znašale 493 milijonov, naslednje leto 659 milijonov, lani 1173 milijonov, v petih letih skupaj pa 4855 milijonov. Od tega je prišlo na železnice 1737, na pošto in brzojav 272, na vodne naprave 534, na ceste in mostove 798, na upravna poslopja in zemljišča 257, na razna javna dela pa 1597 milijonov. Pri investicijah so bili deleži gospodarskega ministristva 486, državnih rudnikov in plavžev 39, državnih posestev in gozdov 130, državnih kopališč 15, poštne hranilnice 13, tobačne režije pa 7 milijonov Ks.

V petih letih so zgradili 95 km novih železnic in 113 km sporednih železniških prog, modernizirali in popravili pa so 962 km cest. Elektrificirali so 460 občin, v telefonsko okrožje so vključili 271 občin, pošto službo pa so razširili na 482 občin in 390 naselbin.

Precej so se povečali dohodki vseh državnih podjetij. L. 1939. je dobila država od državnih podjetij 225, naslednje leto 216, potem 364, l. 1942. že 538, lani pa 632 milijonov Ks.

Pridelki žita in krme na Madžarskem

»Südost-Echo« je takole opisal zadnje letine na Maržarskem.

V prvih treh vojnih letih 1940., 1941. in 1942. so bile na Madžarskem žetve daleč pod navadnim povprečjem in posledica tega je bila stiska, kakršne tudi starejši prebivalci niso pomnili. Začasno se je moral dnevni obrok kruha znižati na 160 gramov. Žetev leta 1943. je bila po letu 1939. prvič spet dobra. Krušnega žita je bilo dovolj, skromen pa je bil pridelek krme. V splošnem pa je bila letina tako dobra, da je bilo omogočeno zvišanje obroka kruha in moke.

Letošnja letina pa je spet zadovoljiva v nekaterih pokrajinah še boljša ko lani. Tokrat je bil dober tudi pridelek krme. Pridelek koruze je bil precej nad povprečjem zadnjih let. Z dobrim pridelkom krme se bo lahko spet dvignila živinoreja na predvojno višino. Najbolj si bo opomogla reja svinj, ki je v zadnjih letih precej nazadovala.

Gospodarske skrbi Južne Afrike

Gospodarstvo Južnoafriške unije se že nekaj let enostransko razvija, ker se pri pospeševanju rudarstva zanemarija kmetijstvo. V izkoriščanju velikega rudnega bogastva so prej vsi videli veliko korist, med vojno pa so se zbudili pomisleki, da pridobivanje zlata in diamantov ne daje vsega, kar je potrebno za življenje. Posledice zanemarjenja kmetijstva so se pokazale takoj, ko se je zaradi pomanjkanja tonaže začel krčiti uvoz. Pred vojno je kmetijska proizvodnja za silo zadoščala preskrbi 10 milijonov (2 milijona belcev, 8 milijonov črncev) prebivalcev, ko pa se je kmetijska proizvodnja zmanjšala, je bil potreben od leta do leta večji uvoz.

Problem prehrane je stopil v ospredje že l. 1941./42., ko je zaradi neugodnega vremena dal pridelek koruze samo polovico nekdanjega letnega povprečja od 25 do 30 milijonov metrskih stotov in ko je bilo treba z živževem zalagati tudi angleško vojsko. V prvi polovici lanskega leta so se cene živil zvišale že za 30%. Takrat so hoteli uradnikom zvišati plače za 5%, to zvišanje so pa uradniki ogorčeno odklonili. Racioniranje se je začelo pri moki z uvedbo enotne krušne moke, potrošnja mesa pa se je v Kapstadtu zmanjšala za 70%.

Gostilničarski vestnik

Poraba elektrike

Po nalogu Mestne elektrarne sporočamo vsem gostinskim podjetjem zaradi strogega štedenja z električnim tokom naslednje:

Vsi gostinski obrati morajo kar najbolj štediti z električnim tokom ter morajo odstraniti vsa svetlobna telesa, ki zakrivajo žarnice, da lahko z žarnico manjše jakosti osvetljujejo isti prostor. Luči ne smejo goreti v prostorih, ki niso v neposredni uporabi, kakor stranski hodniki, predsobe in podobni prostori. Hodniki naj bodo razsvetljeni s čim slabšimi žarnicami, toliko, da je možno po njih kretanje.

V poslovnih lokalih se morajo prav tako odstraniti raz žarnic vsa telesa, ki slabijo razsvetljavo ter naj se razsvetljava po možnosti reducira na čim manjše število žarnic.

V interesu skupnosti je tudi, da vsi gostinski obrati štedijo z uporabo električnega toka pri električnih pečeh in hladilnikih.

Da bo Mestna elektrarna lahko čim dalje dobavljala tok, naproša sindikat vsa podjetja, da pokažejo dobro voljo in se strogo ravna po gornjih navodilih.

Sindikat gostinskih podjetnikov

Denarništvo in zavarovalstvo

Iz madžarskega zavarovalstva

Zasebno zavarovalstvo na Madžarskem je imelo v zadnjih letih dobre uspehe, kar dokazujejo naslednji podatki:

Konec l. 1938. so znašale premije v škodnem zavarovanju vseh zavarovalnic 44.5 milijonov pengő, kar je za 4% več kot v prejšnjem letu. Konec 1939. se je zvišal ta znesek za 24% na 55.1 milijona, l. 1940. za 8% na 59.5 milijona, l. 1941. za 33% na 79.4 milijona, l. 1942. za 22% na 96.8 milijona, l. 1943. pa za 40% na 135.5 milijona.

Pri življenjskem zavarovanju napredek sicer ni bil tako velik, a je tudi zadovoljiv. V l. 1938. so se dohodki od premij zvišali za 4% na 31.7 milijona, naslednje leto so se znižali za 2% na 31.1 milijona, l. 1940. pa so se zvišali spet na 31.4 milijona, l. 1941. za 7% na 33.7 milijona, l. 1942. za 15% na 38.6 milijona, l. 1943. pa za 12% na 43.2 milijona pengő.

V nemških denarnih in zavarovalnih zavodih je bilo število nameščenecv reducirano od 180.000 na 120.000. V okviru ukrepov za totalno mobilizacijo je bilo nato reduciranih še 20.000 nameščenecv. Čeprav je delo v denarnih zavodih med vojno naraslo, se je posrečilo z racionalizacijo dela kljub redukciji nameščenecv ohraniti poslovanje denarnih in zavarovalnih zavodov v polnem obsegu.

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:

Šumi, tovarna bonbonov, čokolade in peciva, R. & S. Hribar, Ljubljana. Izbrise se javni družbenik Hribar Rado, zaradi česar je prenehala javna trgovska družba. Samolastnik firme je odslej Hribar Svetozar.

Splošna maloželezniška družba, d. d., Ljubljana. Spremenila so se pravila družbe. Izbrise se član upravnega sveta Com. dr. Salvatore Tranchida, vpiše pa se član upravnega sveta Jančigaj Fran, gen. tajnik in magistratni ravnatelj iz Ljubljane.

Izbrisi:

A. V. Meden, lesna industrijska in trgovska družba z o. z. v Ljubljani. Zaradi smrti se izbriše poslovodja Meden Viktor.

Banca Commerciale Italiana — Agenzia di Lubiana. Zaradi opustitve podružnice v Ljubljani in prenosa poslov na Banca Commerciale Italiana s sedežem v Trstu.

Gospodarske vesti

Zavod (»Werke«) se sme po tolmachenju Gospodarske zbornice v Leipzigu imenovati samo tvrdka, ki ima več sto delavcev in ki je tudi v strojnem pogledu najbolj opremljena. To mneneje se krije tudi z načelnim naziranjem Drž. gospodarske zbornice, ki imenuje kot zavode le podjetja, ki presegajo po prometu, strojni opremiti in številu delavcev večino tovarn svoje stroke.

Za inozemske delavce v Nemčiji, katerih plačilni promet z domovino je zaradi vojne pretrgan, je posebne važnosti, da morejo svoje prihranke naglagati na posebne delavske konte pri nemških denarnih zavodih. Za vplačila ni predpisana nikakoli najvišja meja. Z naloženim denarjem morejo delavci tako svobodno razpolagati kakor s svojimi meznimi dohodki.

Novi državni proračun v sasedeni Italiji predvideva za l. 1945. 62 milijard lir deficita.

Belgijski min. predsednik Pierlot je moral priznati, da ima Belgija domače masti samo še za dva tedna, domačega mesa pa za štiri tedne. Če ne pride pomoč iz inozemstva, bo prehrana Belgije v največji nevarnosti.

V Švici so znova omejili zasebni promet s tovornimi avtomobili in industrijskimi traktorji, ter se naj bi ta promet zmanjšal za eno tretjino.

V španskih avtomobilskih krogih se živahno razpravlja o povojnem položaju na svetovnem avtomobilskem trgu. Menijo, da bo nova proizvodnja za najmanj 40% dražja od predvojne. Španski avtomobili da bodo veljali po 1200 dolarjev.

Turška vlada je sklenila zgraditev 5000 km novih železnic, ki bi vezale pristanišča ob Črnem in Egejskem morju z zaledjem. Vsako leto bi se napravilo 250 km železnice, da bi bile vse železnice napravljene v 20 letih.

TVRDKA FR. KS. SOUVAN
javlja žalostno vest, da je njen skoraj 50-letni sodelavec, gospod

Feliks Pirc

preminul.

Tvrdka bo zvestega in vzornega sodelavca ohranila v trajnem in najlepšem spominu.

Ljubljana, 4. januarja 1945.

L J U B L J A N A «ALKO» GOSPOSVETSKA C.
D E S T I L E R I J A
TOVARNA ALKOHOLNIH PIJAČ IN S'ADNIH SOKOV — DOMAČI ALKO ČAJ

TVORNICA SADNIH SOKOV
IN MARMEAD

„VITAMIN“

LJUBLJANA

CESTA 800 LET LJUBLJANE ŠT. 46

Gradbeno podjetje Šver & Kosi

d. z o. z.

Ljubljana — Rimska cesta 16 — Tel. 48-78

B. Kolb & Predalič

Ljubljana
Kongresni trg

Hranila

Pražarna „Slast“

Ljubljana-Vič

B. Žilič & Komp.

Trgovina z železnino, porcelanom in steklenino

Na drobno

Na debelo

Ljubljana - Gosposvetska cesta

„Magra“

SL. SCHÖBERL - LJUBLJANA - ŠMARTINSKA CESTA 10

LESNA INDUSTRIJA — IGRAČE IN LESNI IZDELKI
TELEFON INTER. 30-79

Karel Kavka

stavbenik in tesarski mojster

TELEFON 20-50

LJUBLJANA
ŽIBERTOVA ULICA 11

Peter Podboršek

veletrgovina z vinom

Ljubljana - Šiška

Trgovina »Umetnost«

Prodaja starinskih umet-
niških slik, kipov in po-
hištva. — Oglejte si to
pri trvdki

„Umetnost“

Kolodvorska ulica št. 30

Bizjak Boris

urar

LJUBLJANA

Pražakova ulica št. 8

Kartonaža „ALBA“ — Alojz Babka
Ljubljana — Mirje štev. 4

Klemenčič Jože

trgovina z mešanim blagom

Ljubljana-Trnovo

Pred Konjušnico 5

Bucik Tone

Ljubljana - Dunajska cesta

FOTO-STUDIO

JOSIP POGAČNIK

Ljubljana — Ulica 3. maja 3/1

Francišanska
ulica 3

A. Anko

špecerija

Ljubljana - Gajeva ulica

KADIVC ANTON

Manufaktura

na debelo

Ljubljana, Sv. Petra nasip 1

LEOPOLD PAULIČ

zastopstvo ŠKODOVIH zavodov

Ves elektrotehnični material
v najboljši izvedbi in veliki
izberi stalno na zalogi

Pelicon slaščičarna
Ljubljana

Priporočase

manufakturna veletrgovina

F. HREHORIČ, LJUBLJANA

Dunajska cesta 28

Telefon 42-44

SLOVENIA TRANSPORT

SPEDICIJSKO IN TRANSPORTNO PODJETJE ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

Zastopstva in korespondenti v vseh industrijskih in trgovskih centrih

JOS. L. ŠILIH

Ljubljana - Miklošičeva cesta

UVOZ

IZVOZ

Telefoni: Spedicija in tarifni biro: 27-18, 37-18

Carinska pisarna: 37-19 — Po uradnih urah 24-19

Poštni predal 239 - Čekovni račun pri pošt. hran. v Ljubljani 14.650 - Naslov za brzojavke: Slovenia transport

Dora Kregar

trgovina — Dravlje pri Ljubljani

**ZADRUŽNA
TISKARNA**

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 17

tiska vsa v tiskarsko
stroko spadajoča
dela — hitro, lepo
in po zmernih cenah!

RESLJEVA C. 24

KOTNIKOVA UL. 19

ELEKTROTEHNIČNI PREDMETI
IN IZDELKI IZ UMETNE SMOLE

GAJSKI MILAN

TRGOVINA Z MANUFAKTURO

LJUBLJANA
Miklošičeva c. 36

Kolinska d. d. hranila

Ljubljana

Pečnikar Anton

avtopodjetje

Ljubljana, Dolenjska c. 48/e

Telefon 49-28

Kaiser Heri

Modna in manu-
fakturna trgovina

„Pod velbom“

Ljubljana
Stari trg št. 8

DANILO PREDALIČ

LJUBLJANA - SV. PETRA CESTA 18

Na zalogi vse vrste KRZNA

DAMSKI PLAŠČI — BOE — SREBRNE LISICE —
PLAVE LISICE — OVRATNIKI — KOŽUHOVINASTE
IN SPORTNE ČEPICE VSEH VRST IN VSI V TO
STROKO SPADAJOČI PREDMETI

Prevzemam v popravilo in izdelavo vsa krznarska dela
TELEFON 36-46

SALON LADY

Ema Živec, Ljubljana

Dunajska cesta 1/IV

Avtodelavnica

Garaže »Lojze«

L. Kimeswenger

Ljubljana — Ciril-Metodova ulica št. 35

Naročite se na
„Trgovski list!“

GOSTILNA

»PRI LOVCU«
LJUBLJANA, RIMSKA C.

Rudolf Radovan

tapetnik

Ljubljana — Mestni trg

„Malina“

Schweiger & Močnik

Ljubljana VII

Radioval d. z o. z.

Ljubljana - Dalmatinova ulica

IVAN JELAČIN - LJUBLJANA

veletrgovina s kolonialnim in špecerijskim blagom

želi svojim gg. odjemalcem
srečno Novo leto!